ઔલાદ કે હુકૂક

સંપાદક- મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

📓 રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

1] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી બાપ અપની ઔલાદ કો જો કુછ દેતા હૈ ઉસમે સબસે બેહતર ભેંટ ઉસ્કી અચ્છી તાલીમ ઔર તરબિયત હૈ.

_મિશ્કાત કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી સઈદન બિન અલ આસ.

2] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી અપની ઔલાદ કો નમાઝ પઢને કા હુક્મ દો જબ કી વો સાત સાલ કે હો જાએ, ઔર નમાઝ કે લિયે ઉન્કો મારો જબ વો દસ સાલ કી ઉમ્ર કે હો જાએ ઔર ઈસ ઉમ્ર કો પહુંચને કે બાદ ઉન્કે બિસ્તર અલગ કર દો.

ઈસ્સે માલૂમ હુઆ કી બચ્ચે જબ સાત સાલ કે હો જાએ તો ઉન્કો નમાઝ કા તરીકા સિખાના ઔર નમાઝ પઢને કો કહના ચાહિયે ઔર જબ વો દસ સાલ કે હો જાએ ઔર નમાઝ ના

પઢેં તો ઉન્હેં મારા ભી જા સકતા હૈ.

ઉનપર યહ જાહિર કર દેના ચાહિયે કી તુમ્હારા નમાઝ ના પઢના હમારી નારજગી કા સબ્બ હોગા। ઔર ઈસ ઉમ્ર કો પહંચને કે બાદ બચ્ચોં કા બિસતર અલગ કર દેના ચાહિયે, બહુત સે બચ્ચે એક સાથ એક બિસતર પર ના લેટે.

_મુસ્લીમ કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરેરા રદી.

3] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા જબ ઈન્સાન મર જાતા હૈ તો ઉસ્કા અમલ (કર્મ) ખત્મ હો જાતા હૈ મગર તીન તરહ કે કર્મ ઐસે હૈ કી ઉન્કા સવાબ મરને કે બાદ ભી મિલતા રહતા હૈ. એક યહ કી વો સદક-એ-જારિયા કર જાએ, દૂસરા ઐસા ઈલ્મ છોડ જાએ જિસ્સે લોગ ફાયદા ઉઠાયે તીસરા નેક લડકા જો ઉસ્કે લિયે દુઆ કરતા રહે.

સદક-એ-જારિયા સે મુરાદ વો સદકા હૈ જિસ્સે જ્યાદા દિનોં તક ફાયદા ઉઠાયા જા સકે, નહર ખુદવા દે યા કુવા ખુદવા દે યા મુસાફિરોં કે લિયે સરાય બનવા દે યા રાસ્તે પર પેડ

લગવા દે યા કિસી દીની મદરસોં મેં કિતાબેં દાન કર જાએ વગૈરા તો જબ તક ઉસ કામ સે લોગ ફાયદા ઉઠાયેંગે ઉસે સવાબ મિલતા રહેગા.

ઈસી તરહ વો કિસી કો તાલીમ દે યા દીની કિતાબેં લિખ જાએ તો ઉસ્કા સવાબ ભી મિલતા રહેગા. ઈસી તરહ વો ઉસ્કા અપના લડકા હૈ જિસ કો ઉસને શુરૂ હી સે બેહતરીન તરબિયત દી હો ઔર ઈસ કોશિશ કે નતીજે મેં વો મુત્તકી ઔર પરહેજગાર બના હૈ તો જબ તક યહ લડકા દુનિયા મેં જિન્દા રહેગા ઉસ્કી નેકિયોં કા સવાબ ઉસ્કે બાપ કો મિલતા રહેગા, ઔર યે કી વો નેક હૈ ઈસલીયે વો અપને માઁ-બાપ કે હુકૂક મેં દુઆએ કરેંગા.

_મુસ્લિમ કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

4] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી જિસ શખ્સ ને કિસી યતીમ કો અપને સાથ મિલાયા ઔર અપને ખાને પીને મેં ઉસે શરીક કિયા તો વાસ્તવ મેં અલ્લાહ ને ઉસ્કે લિયે જન્નત

વાજિબ કરદી, મગર જબકી વો કોઈ ઐસા ગુનાહ કરે જો માફી કી કાબિલ ના હો.

ઔર જિસ શખ્સ ને તીન લડકિયોં યા તીન બહનોં કી દેખ ભાલ કી ઔર ઉન્હેં શિક્ષા ઔર તરબિયત દી ઔર ઉન્કે સાથ રહમ કા સુલૂક કિયા યહાં તક કી અલ્લાહ ઉન્હેં બેનિયાઝ કર દે તો ઐસે શખ્સ કે લિયે અલ્લાહ ને જન્નત વાજિબ કર દી, ઈસ પર એક આદમી ને કહા કી અગર દો હી હો? તો આપﷺ ને ફરમાયા દો લડકિયોં કી દેખ ભાલ પર ભી યહી અજરો સવાબ હૈ.

ઈબને અબ્બાસ કહતે હૈ કી અગર લોગ એક કે બારે મેં પૂછતે તો આપ એક કે બારે મેં ભી યહી ખુશખબરી દેતે ઔર જિસ શખ્સ સે અલ્લાહ ને ઉસ્કી દો બેહતર ચીઝે લે લી તો ઉસ્કે લિયે જન્નત વાજિબ હો ગઈ.

પૂછા ગયા એ અલ્લાહ કે રસૂલ! દો બેહતર ચીઝે ક્યા હૈ? આપﷺ ને ફરમાયા ઉસ્કી દોનો આંખે.

ઈસ્સે માલૂમ હુઆ કી અગર કિસી કે યહાં લડકિયાં હી લડકિયાં હો તો ઉન્કે સાથ બુરા સુલૂક ના કરના ચાહિયે

બલ્કી ઉન્કી પૂરી દેખ ભાલ કરની ચાહિયે ઉન્કો દીની શિક્ષા ઔર તરબિયત દેની ચાહિયે ઔર ઉન્કે સાથ મેહરબાની ઔર મોહબ્બત ઉસ વકત તક કરના ચાહિયે જબ તક ઉન્કી શાદી ના હો જાએ, જો શખ્સ ઐસા કરેંગા આપﷺ ઉસ્કો જન્નત કી ખુશખબરી દેતે હૈ.

ઈસી તરહ એક ભાઈ હૈ જિસકે છોટી છોટી બહનેં હૈ તો ઉસે ભી અપની ઈન બહનોં કો વબાલે જાન ના સમઝના ચાહિયે બલ્કી ઉન્કા પૂરા ખર્ચ બરદાશ્ત કરના ચાહિયે ઔર ઉન્કો શિક્ષા ઔર દીનદારી કે જેવર સે સજાના ચાહિયે ઔર શાદી હોને તક મેહરબાની કરના ચાહિયે.

_મિશ્કાત કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી ઈબને અબ્બાસ રદી.

5] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા જિસ શખ્સ કે કોઈ બચ્ચી પૈદા હુઈ ઔર ઉસને જાહિલિયત કે તરીકે પર જિન્દા દફન નહી કિયા ઔર ના ઉસ્કો કમતર જાના ઔર ના લડકોં કો ઉસ્કે મુકાબલે મેં મહાનતા દી, તો અલ્લાહ ઐસે લોગોં કો જન્નત

મેં દાખિલ કરેંગા.

_અબૂ દાઉદ કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી ઈબને અબ્બાસ રદી.

6] હજરત આઈશા (રદી) ફરમાતી હૈ કી મેરે પાસ એક ઔરત આઈ ઉસ્કે સાથ દો બચ્ચિયાં થીં, વો મુઝસે કુછ માંગને કે લિયે આઈ થી, ઉસ વકત મેરે પાસ સિવાયે એક ખજૂર કે કુછ ના થા, વહી મેને ઉસે દે દી, ઉસને ઉસ ખજૂર કો ઉન દોનો લડકિયો મેં બાંટ દિયા ઔર ખુદ કુછ ના ખાયા ફિર વો ઉઠી ઔર ચલી ગઈ.

ઉસ્કે બાદ જબ આપﷺ મેરે પાસ આયે તો મેને ઉસ ઔરત કા હાલ બયાન કિયા કી ભૂકી હોને કે બાવજૂદ ઉસને અપને ઉપર અપની દો બચ્ચિયોં કો તરજીહ દી આપને ફરમાયા કી જિસ શખ્સ કો ઉન બચ્ચિયોં કે જરિયે આજમાઈશ મેં ડાલા ગયા, ફિર ઉસને ઉન બચ્ચિયોં કે સાથ અચ્છા વ્યવહાર કિયા તો યહ બચ્ચિયાં ઉસ્કે લિયે જહન્નમ સે પર્દા બન જાયેંગી.

જિસ શખ્સ કો અલ્લાહ સિર્ફ લડકિયાં દેતા હૈ વો ભી અલ્લાહ કા ઈનામ હોતી હૈ ઔર અલ્લાહ દેખના ચાહતા હૈ કી માઁ-બાપ ઉન બચ્ચિયોં કે સાથ ક્યા સુલૂક કરતે હૈ જો ના ઉન્હેં કમાકર દેને વાલી હૈ ઔર ના ખિદમત કે લિયે ઉન્કે સાથ હમેશા રહને વાલી હૈ, ફિર ભી ઉન્કે સાથ અચ્છા વ્યવહાર કિયા જાએ તો યહ અપને માઁ-બાપ કી બખશિશ (ક્ષમા) કા જરિયા બનેંગી.

_બુખારી મુસ્લીમ કી રિવાયત કા ખુલાસા.

7] નુઅમાન બિન બશીર ને કહા કી મેરે પિતા મુઝે લેકર રસૂલુલ્લાહﷺ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુએ ઔર કહા કી એ અલ્લાહ કે રસૂલ! એક ગુલામ મેરે પાસ થા મેને ઈસ લડકે કો દે દિયા, આપને પૂછા ક્યા અપને સબ લડકોં કો દિયા હૈ? ઉન્હોને કહા નહી, તબ આપﷺ ને ફરમાયા ઉસ ગુલામ કો તૂ વાપસ લે લે.

દૂસરી રિવાયત મેં યહ હૈ ક્યા તુમને અપને સબ લડકોં કે

સાથ ઐસા હી મામલા કિયા હૈ? ઉન્હોને કહા નહી, તો આપને ફરમાયા અલ્લાહ સે ડરો ઔર અપની ઔલાદ મેં બરાબરી કા મામલા કરો તો મેરે બાપ ઘર આયે ઔર ઉસ ગુલામ કો વાપસ લે લિયા.

તીસરી રિવાયત મેં યહ હૈ આપﷺ ને ફરમાયા તો ફિર તૂ મુઝે ગવાહ ના બના મેં ઝાલિમ કા ગવાહ ના બનૂંગા.

ચૌથી રિવાયત મેં યહ હૈ આપ ને ફરમાયા ક્યા તુમ્હેં યહ બાત પસન્દ હૈ કી સબ લડકે તુમ્હારે સાથ અચ્છા સુલૂક કરે? મેરે બાપ ને કહા હાં આપને ફરમાયા ફિર ઐસા મત કરો.

ઈન રિવાયતો સે માલૂમ હુઆ કી ઔલાદ કે સાથ બરાબરી કા સુલૂક કરના ચાહિયે, વરના યહ જોર ઔર જુલ્મ હોગા, ઔર અગર ઐસા કિયા ગયા તો ઉન્કે દિલ આપસ મેં ફટેંગે ઔર જિન બચ્ચોં કો નહી દિયા ગયા હૈ ઉન્કે દિલ મેં બાપ કે ખિલાફ નફરત પૈદા હોગી.

_બુખારી મુસ્લીમ કી રિવાયત કા ખુલાસા.

8] ઉમ્મે સલમા (રદી) ને રસૂલુલ્લાહﷺ સે પૂછા કી ક્યા મુઝે સવાબ મિલેગા અબૂ સલમા કી બેટિયોં પર ખર્ચ કરને સે ઔર મેં ઉન્હેં ઈસ તરહ મોહતાજ ઔર દરબદર મારે ફિરને કે લિયે છોડ નહી સકતી, વો તો મેરે હી બેટે હૈ? આપﷺ ને ફરમાયા કી હાં જો કુછ તુમ ઉન પર ખર્ચ કરોંગી તુમ્હેં ઉસ્કા બદલા મિલેગા.

ઉમ્મે સલ્મા (રદી) કે પહલે શૌહર કા નામ અબૂ સલ્મા (રદી) હૈ ઉન્કી મૌત કે બાદ યહ આપﷺ કે નિકાહ મેં આ ગઈ થી ઈસલીયે અબૂ સલ્મા (રદી) સે જો ઉન્કે બચ્ચે પૈદા હુએ થે ઉન્કે બારે મેં પૂછા.

_બુખારી મુસ્લીમ કી રિવાયત કા ખુલાસા.

9] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી મેં ઔર ઝુલસે હુએ ચેહરે વાલી ઔરત કયામત કે દિન ઈન દો ઉંગલિયોં કી તરહ હોગે (યઝીદ બિન જરીઅ ને યહ હદીસ બયાન કરતે હુએ અપની બીચ કી ઉંગલી ઔર કલમા-એ-શહાદત કી ઉંગલી કી

તરફ ઈશારા કિયા) યાની વો ઔરત જિસકા શૌહર મર ગયા ઔર વો ખાનદાની શરાફત ઔર જાતી હુસન ઔર જમાલ રખતી હૈ લેકિન ઉસને અપને મરને વાલે શૌહર કે બચ્ચોં કે લિયે અપને આપ કો નિકાહ સે રોકે રખા યહાં તક કી વો જુદા હો ગયે યા મર ગયે.

ઈસ કા મતલબ યહ હુઆ કી અગર કોઈ ઔરત બેવા હો જાએ ઔર ઉસ્કે છોટે બચ્ચે હો ઔર લોગ ઉસસે શાદી કરના ચાહતે ભી હો લેકિન વો અપને ઉન યતીમ બચ્ચોં કી પરવરિશ કી વજહ સે શાદી નહી કરતી ઔર ઈજ્ઝત ઔર પાકદામની કે સાથ ઝિન્દગી ગુજારતી હૈ તો ઐસી ઔરત કો કયામત કે દિન રસૂલુલ્લાહﷺ કી નજદીકી હાસિલ હોગી.

_અબૂ દાઉદ કી રિવાયત કા ખુલાસા | ઔફ બિન માલિક રદી.

10] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી મૈં તુમ્હેં બેહતરીન સદકા બતાવુ? વો તેરી બેટી હૈ જો તેરે પાસ લૌટા દી ગઈ હૈ ઔર ઉસ્કો કોઈ તેરે સિવા કમાકર ખિલાને વાલા નહી હૈ.

યાની ઐસી લડકી જિસ કી બદસૂરતી યા જિસ્માની કમી કી વજહ સે શાદી નહી હોતી યા શાદી કે બાદ તલાક મિલ ગઈ હૈ ઔર તુમ્હારે સિવા કોઈ ઉસ્કો ખિલાને પિલાને વાલા નહી હૈ તો ઉસપર જો કુછ તુમ ખર્ચ કરોગે વો અલ્લાહ કી નિગાહ મેં બેહતરીન સદકા (દાન) હોગા.

_ઈબને માજા કી રિવાયત કા ખુલાસા | સુરાકા બિન માલિક રદી.